

Sult - biografiske essays om kropp og tegn

Finn Skårderud

Regionsenter for Barne- og Ungdomspsykiatri, Helseregion Øst og Sør

finn@skarderud.no

Denne serien av biografiske essays bestreber seg på å beskrive kroppens og sinnets figurer. Figur (av latin danne, forme) kan bety form, skikkelse, skapning, illustrasjon, person i skuespill, m.m. Figuren trer frem mot en bakgrunn. Figuren kan vise så vel til psykologiske som kroppslige kvaliteter, og det er i en slik overskridende betydning at begrepet er valgt i denne serien av biografiske essays. Ambisjonen med serien er «å ta kroppen på ordet» (Solheim, 1998), i en slik forstand at det ikke primært skal handle om kroppen som fysisk fenomen, men også som meningsbærende symbol. Rammer og målsettinger for serien er mer omfattende beskrevet i aprilutgaven 2008 av Tidsskrift for Norsk Psykologforening (Skårderud, 2008 a).

Gjennom en rekke biografiske eksempler vil disse essayene beskrive mulige meningsdannelser om en rekke kroppspraksiser, især slike som er knyttet til mat, smerte og lidelse. Målet er å bidra med gode fenomenologiske beskrivelser av hvordan radikale praksiser kan fungere som forsøk på å være kompetent i forhold til så vel psykologiske som sosiale, religiøse, moralske og kulturelle utfordringer. Men slike mestringsteknikker viser seg ofte å være mer dysfunksjonelle enn vellykkete (Nygren og Skårderud, 2008).

Essayene har bare i begrenset grad ambisjoner om å bidra med ny biografisk kunnskap, men velger i stedet å anvende levde liv som eksemplariske tilfeller for fortolkning og forståelse; og med håp om å bidra med tekster som er både tankestimulerende og leseverdige. Det første essayet i serien beskrev selvsulting og selvskade som religiøse praksiser med utgangspunkt i livet til senmiddelalderens «hellige anorektiker» Caterina av Siena (1347 - 80) (Skårderud, 2008b). Øvrige essays i serien vil blant flere handle om moderne mystikere som den kristne Simone Weil og den muslimske konvertitten Isabelle Eberhardt, forfatterne Franz Kafka, Emily Dickinson, Gunnar Ekelöf og Peter Pan-skikkelsens skaper James M. Barrie, filmskaperen David Cronenberg og skuespilleren Jane Fonda.

Referanser

- Bateman, A. & Fonagy, P. (1999). Effectiveness of partial hospitalization in the treatment of borderline personality disorder: a randomized controlled trial. *American Journal of Psychiatry*, 156, 1563 - 1569.
- Bateman, A. & Fonagy, P. (2001). Treatment of borderline personality disorder with psychoanalytically oriented partial hospitalization: an 18-month follow-up. *American Journal of Psychiatry*, 158, 36 - 42.
- Bateman, A. & Fonagy, P. (2004). *Psychotherapy for Borderline Personality Disorder: Mentalization-based treatment*. Oxford, England: Oxford University Press
- Bateman, A. & Fonagy, P. (2007). *Mentaliseringsbasert terapi av borderline personlighetsforstyrrelse. En praktisk veileder*. Oslo: Arneberg forlag.
- Bohus, M., Haaf, B., Simms, T., Limberger, M.F., Schmahl, C., Unckel, C., Lieb, K. & Linehan, M.M. (2004). Effectiveness of inpatient dialectical behavior therapy for borderline personality disorder: a controlled trial. *Behaviour Research and Therapy* 42, 487 - 499.
- Fonagy, P., Gergely, G., Jurist, E. & Target, M. (2002). *Affect regulation, mentalization, and the development of the self*. New York: Other Press.

- Fonagy P. & Bateman, A.W. (2006). Mechanisms of change in mentalization-based treatment of BPD. *Journal of Clinical Psychology*. 62 (4), 411 - 30.
- Gunderson, J.G., Bateman, A. & Kernberg, O. (2007). Alternative Perspectives on Psychodynamic Psychotherapy of Borderline Personality Disorder: The Case of «Ellen». *The American Journal of Psychiatry*, 164 (9): 1333 - 1339.
- Rutan, S.J. & Alonso, A. (1982). Group therapy, individual therapy, or both? *International Journal of Group Psychotherapy*, 32, 267.
- Skårderud, F. & Karterud, S. (2007). Å forstå seg selv og hverandre - intet mindre. Introduksjon til: Bateman, A. & Fonagy, P. *Mentaliseringsbasert terapi av borderline personlighetsforstyrrelse. En praktisk veileder*. Oslo: Arneberg forlag.

